

Konsulent Lalander vid sammankomsten på Ellen Keys strand fö-
revisar en tavla föreställande Verner von Heidenstam.

Ellen Key-sällskapet hade höstsäsong-slut

På fredagskvällen hade Ellen Keysällskapet sin sammankomst för säsongen på Villa Strand. Det var nog tur det, för nu sänker sig höstmörkret allt djupare. Det var en nästan troisk stämning kring Strand. Vätterns oroliga vågor slog mot stranden i ett rytmiskt brus och långt i fjärran blinkade ljusen.

Att träda in på Strand det är att vandra bland minnen av en kämpande människa. Hon själv är borta men tavlor, böcker och möblering minner om sierskan på Strand. Därför är det följdriktigt att sällskapet slår vakt om kulturella frågor. Denna afton ägnades åt konsten. Även den som i dessa ting räknar sig som okunnig blev fångad av konstkonsulent Folke Lalanders Linköping föredrag vilket beledsagades av ljusbilder. Konstnärerna som skildrades hade faktiskt en sak gemensamt med Ellen Key. De ville något nytt som de sett i en vision. Visionens människor blir alltid missförstådda och anses som bråkiga. Det blev också 90-talisterna med sitt måleri. De ansåg som provocerande när de kämpade för fantasiens rätt. Till dessa hör klassikerna Rickard Berg, prins Eugen, Georg och Hanna Pauli

Konsulenen berättade om Monet, han som var bara öga, att han målade efter klocka för att få ljusspelet så riktigt som möjligt. Han målade precis det han såg, även om det var en trist järnvägsstation. Paul Gauguin för in ett tankeinhåll i bilden. Han ser konstnärens roll som en frälsarroll. Det skulle aldrig

Monet ha gjojrt. Han målade inte tankar och drömmar. Dröm och fantasi ersätter hos många konstnärer det rena verklighetsåtergivandet. Så låter t ex Odilon Redon en mask få begravningsklockan att ljuda.

Konstnärens sätt att fantisera o drömma hävdas av vår svenske Verner von Heidenstam. I Hans Alienus gör han en pilgrimsresa till skönhetsens riken från verklighetens Sverige. Karl Nordström yttrade 1892: "Vad jag är led åt naturen när den är så här ful och ledsam som i dag". Jag vill ha färger, strömmar av färger, melodier i färg". Eugen Jansson är den typiska företrädaren för det vemodiga landskapsmåleriet. Han har valt staden som motiv och väljer dygnets mörka timmar. Prins Eugen influeras av stämningsmåleri. Både Jansson och prins Eugen använder bilden som en förevändning att uttrycka det egna känsloliv. Konsulanten avslutade sitt föredrag med att visa veck av två svärmodiga målare, nämligen Ivar Arosenius och Olof Sager-Nelsson, samt ett verk av Picasso.

Sällskapet vice ordförande, doktorinnan Leena Forkman, Linköping, inledde och avslutade sammankomsten

Författaren Yngve Kernell hos Ellen Keysällskapet

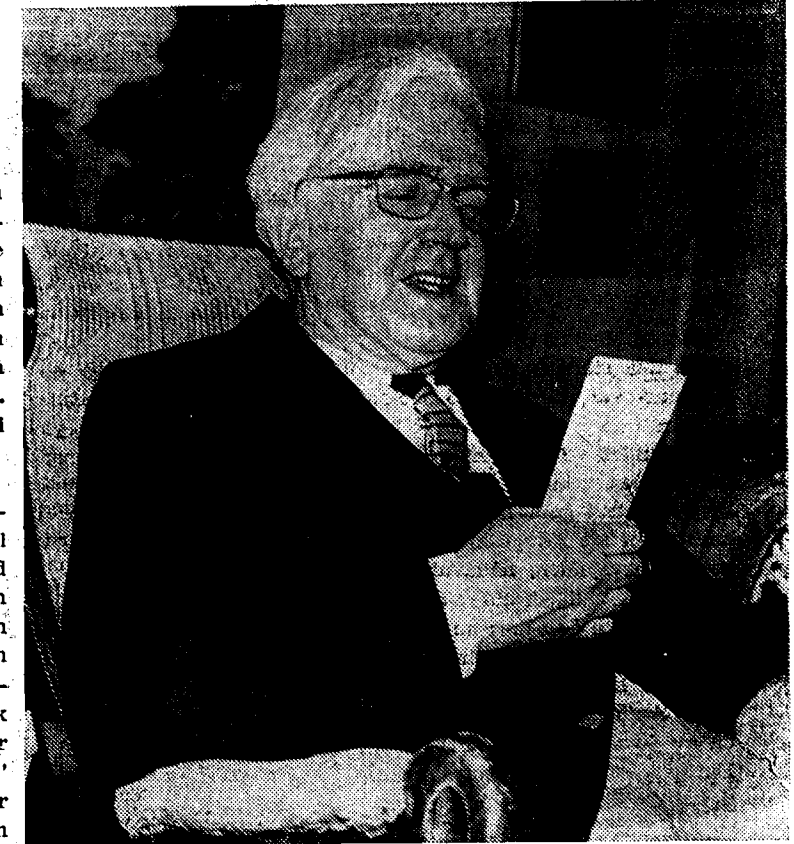
Det nybildade Ellen Keysällskapet höll på onsdagskvällen sin andra sammankomst sedan starten. Medlemmarna hade talrikt mött upp och välkomnades av ordföranden, godsägare Wulf E Widegren. Han föredrog också en hyllningstext till Lysing, tillkommen under Ellen Keys tid på Strand.

Föredragshållare för kvällen var författaren Yngve Kernell. Asbo som inledde sitt framträdande med en intervju om Ellen Keys vardagsliv och tidsbakgrund. Tillfrågad blev i detta fall fru

Edith Gustafsson, Oddebo, som vid två tillfällen semestervikarierat för Ellen Keys allt i allo, husföreståndarinnan "Malin". Fru Gustafsson hade en del intressanta detaljer att berätta om Ellen Keys vardag. Hon gick alltid efter posten och tog även långa skogspromenader, stödd på en grov käpp, upp mot Omberg och hälsade även på i stugorna. Hon stödde gärna unga, älskande par. Någon enstaka gång var hon med på kalasen i bygden.

I övrigt hade hon ett mera exklusivt umgänge. Kunde Kernell tillägga. Hon var god vän med Branting och Furuskog och en gång fick hon påringning från kronprinsessan Margareta, som tillfälligt gästade Ombergs turisthotell, med förfrågan om hon fick komma och hälsa på. "Det får hon, men jag byter inte klänning" sade Ellen Key. Ellen Key var visserligen socialistiskt lagd, men hon hade en herremansbostad och vissa drag tydde på hennes ungdoms herrgårdsmiljö. Inspektör Bernt Salmönson, St Lund, kunde i sammanhanget bidra med ett personligt minne av Ellen Key, som en gång i snöväder fått åka med i hans släde till Stocklycke.

Därefter behöll hr Kernell ordet för egen del och föredrog en skildring om sin sysling, "Herrgårdskavaljeren Harald", en intressant levnadsskildring fylld av värme och stilla humor. Harald var en säregen person, musikalisk och med en framträdande förmåga att etablera sig som gäst på herrgårdarna, där han slösade

Författaren Yngve Kerne, Asbo medverkade vid onsdagens Ellen Keyafton.

med sina sällskapstalanger. Han ansåg att världen var upp och ner och han betraktade den också gärna ur detta perspektiv, eftersom han bland sina talanger även hade konsten att stå på huvudet. Detta gjorde han ofta till särskilt de yngres förtjusning. I övrigt företedde Harald sådana drag, som skulle gjort honom självfallen som herrgårdskavaljer, men tyvärr var han inte samtida med majorskan på Ekeby. Han fick inte bli det han helst velat bli, musiker, och därför blev han ingenting annat heller, men han under-

stödde gärna någon musikbegåvad ungdom. Han kom till insikt om det förgängliga i tillvaron, men han var en stor idealist och hyste ett levande intresse för allt vackert.

Hjärtligen applåder belönade tal för hans skildring och ett tack uttalades av hr Widegren.

Före det avslutande samkvämet underhöll hr Peter Persson med några sågnummer till kantor Olof Fridlundhs ackompanjering. Även denna del av kvällsprogrammet blev livligt uppskattad.